

FUNDACJA
BATOREGO

IM. STEFANA

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa 23 maja 2018 r.

**Stanowisko Zespołu Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego w sprawie
manipulowania składami sędziowskimi
przez panią Julię Przyłębską**

Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego z rosnącym niepokojem obserwuje coraz częstsze zmiany składów orzeczniczych Trybunału Konstytucyjnego, które dokonywane są bezpośrednio przed wyznaczonym terminem rozprawy.

Niepokój ten pogłębia oświadczenie pana Mariusza Muszyńskiego złożone w „zdaniu odrębnym” do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt K 9/16, w którym wskazano, że Prezes Trybunału Konstytucyjnego może dokonywać „zmiany sprawozdawcy w wyniku braku akceptacji składu co do przedstawionego projektu”. Przypomnieć przy tym należy, że w sprawie o sygn. K 9/16, nastąpiła zmiana sprawozdawcy, gdyż dotychczasowy sprawozdawca, sędzia Stanisław Rymar, po ponad 12 miesiącach od jego wyznaczenia do składu został ze składu orzekającego usunięty przez panią Julię Przyłębską, która jako sprawozdawcę wyznaczyła pana Mariusza Muszyńskiego. W miejsce pełnego składu wyznaczonego do rozpoznania tej sprawy pani Julia Przyłębska wyznaczyła skład pięcioosobowy.

Zespół Ekspertów Prawnych pragnie po raz kolejny zauważyć, że pani Julia Przyłębska została powołana na stanowisko Prezesa Trybunału Konstytucyjnego w sposób niezgodny z prawem, a pan Mariusz Muszyński – niezależnie od tego, jak często będzie temu zaprzeczał w prasie i własnych „zdaniach odrębnych” – nie jest sędzią Trybunału Konstytucyjnego, gdyż został powołany na stanowisko sędziowskie już wcześniej obsadzone w sposób prawidłowy przez Sejm RP poprzedniej kadencji (zob. orzeczenie TK o sygn. K 34/15 i inne wyroki TK odwołujące się do tego orzeczenia).

Zespół Ekspertów Prawnych zwraca uwagę na to, że żaden przepis ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 2072) nie uprawnia Prezesa TK do dokonywania zmian w wyznaczonych już składach orzekających Trybunału Konstytucyjnego. Nie jest zatem prawdą, jak twierdzi pan Mariusz Muszyński, że Prezes TK takie uprawnienie posiada „w sytuacjach, które nie zostały skonkretyzowane w ustawie”. Każdy organ władzy publicznej jest zobowiązany – zgodnie z art. 7 Konstytucji – do działania na podstawie prawa i w jego granicach. Obowiązek ten ciąży również na Prezesie TK, zabezpieczając przed tym, aby przez dowolnie dokonywaną zmianę sprawozdawcy czy zmianę składu orzekającego Prezes TK nie wpływał na treść wydawanego orzeczenia TK. Wyłączenie ze składu orzekającego TK sędziego sprawozdawcy za to, że przygotował projekt rozstrzygnięcia nieakceptowalny przez innych członków składu orzekającego, ewentualnie nieakceptowalny przez Prezesa TK, narusza podstawowe standardy demokratycznego państwa prawnego, a także zasady niezawisłości sędziów TK.

Działania podejmowane przez panią Julię Przyłębską w sprawie K 9/16, polegające na zmianie składu orzeczniczego TK oraz wykluczeniu dotychczasowego sprawozdawcy z tego składu, są działaniami bezprawnymi, motywowanymi – jak oceniamy – chęcią wpłynięcia na treść rozstrzygnięcia TK. Jako takie noszą w naszej ocenie cechy manipulowania składem orzecznicznym TK i nadużywania władzy.

Z niepokojem odnotowujemy fakt, że pan Mariusz Muszyński zaatakował w „zdaniu odrębnym” niezależny organ konstytucyjny, jakim jest Rzecznik Praw Obywatelskich oraz domaga się jego odwołania z powodu cofnięcia przez niego wniosku złożonego do TK. Prawo do cofnięcia wniosku jest ustawowym uprawnieniem Rzecznika Praw Obywatelskich, a skorzystanie z niego w sprawie, w której niezgodnie z prawem dokonano zmiany składu orzekającego, czyniąc sprawozdawcą osobę nieuprawnioną do orzekania, niewątpliwie służy ochronie praw i wolności obywateli RP.

Zespół Ekspertów Prawnych przy Fundacji im. Stefana Batorego:

dr Ryszard Balicki — adiunkt w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Łukasz Bojarski — prezes zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRIS

Jacek Czaja — prezes zarządu Towarzystwa Prawniczego

dr hab. Monika Florczak-Wątor — profesor w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego

dr Wojciech Jasiński — adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, członek Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego

dr Piotr Kładoczny — docent na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Członek Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

dr hab. Marcin Matczak — profesor w Katedrze Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, partner w Kancelarii Domański, Zakrzewski, Palinka sp.k.

dr hab. Tomasz Pietrzykowski — profesor w Katedrze Teorii i Filozofii Prawa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

dr Tomasz Zalański — członek zarządu Stowarzyszenia im. Prof. Zbigniewa Hołdy, Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka sp.k.

prof. zw. dr hab. Fryderyk Zoll — profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu w Osnabrück

Katarzyna Łakomiec — sekretarz Zespołu

Zespół Ekspertów Prawnych działający od 2016 roku przy Fundacji im. Stefana Batorego zajmuje się oceną przygotowywanych przez rząd i parlament zmian prawnych dotyczących ustroju państwa oraz miejsca instytucji publicznych i obywatelskich w systemie prawa. Członkowie Zespołu prowadzą monitoring projektów aktów prawnych, analizując je przede wszystkim pod kątem zgodności wprowadzanych rozwiązań z Konstytucją RP, normami międzynarodowymi i demokratycznymi standardami państwa prawa. Oceniają też stopień ingerencji przepisów w prawa człowieka i obywatela oraz kierunek zmian ustrojowych, jaki wytycza stanowione prawo.